

Anniversarji 2018

Tagħrif miġbur minn Keith Muscat

Dan li jsegwi huwa xi tagħrif, fil-qosoġ, fuq grajjiet li jolqtu lil San Pawl il-Baħar, lill-Parroċċa jew lis-Soċjeta' Muzikali San Pawl b'mod partikulari. Il-grajjiet li naghzel ikollhom relevanza peress li jkun jahbat l-anniversarju tagħhom matul is-sena rikorrenti, jiġifieri 2018. Hafna jahsbu li San Pawl il-Baħar tfaċċa fuq il-mappa fis-Seklu Tmintax, pero id-fdalijiet arkaeoloġiċi jixdhu mod iehor. L'inhawwi ilhom abitati għal madwar sebat' elef sena u għalkemm l-inhawwi tat-tramuntana ta' Malta għamlu mijjiet ta' snin mhux popolati minhabba fil-biża' ta' attakki mill-furbani, il-bajja ta' San Pawl baqgħet toffri kenn li kull min kien jinhtiegu. Grajja wara l-oħra nbriet l-istorja ta' dan ir-raħal u l-inhawwi tiegħu. Għandna nharsu lejn dawn l-avvenimenti mhux biss b'nostialġija għall-passat, iżda biex napprezzaw aktar min ahna fid-dawl ta' dak li ffurmana.

325 sena ilu....

Nhar is-17 ta' April 1693 saret purċissjoni ġenerali mill-kleru u l-poplu b'ringrazzjament lil Alla għall-helsien mit-terremot li sehh fil-11 ta' Jannar 1693. Dan it-terremot li sehh fi Sqallija halla hsarat kbar, b'mod partikolari fil-belt ta' Catania fejn mietu eluf ta' nies. F'Malta, għalkemm it-terremot ikkawża hafna hsarat fil-bini, ma kienx hemm imwiet. Din il-purċissjoni ntemment b'quddiesa fis-Santwarju tal-Huġġieġa f'San Pawl il-Baħar.

275 sena ilu.....

Waħda mis-sistemi għad-difiża tal-kosta utilizzati fi żmien il-hakma tal-Ordni ta' San Ġwann kienet il-fugass (*fougasse*) – bus imhaffer fil-blat. Biex nispjeġa b'mod sempliċi, din kienet tkun forma ta' lembut imdaqqs imhaffer fil-blat tal-kosta (bil-bokka ikolla dijametru ta' madwar żewġ metri, liema hofra tibqa tidjieq għal wisa' ta' madwar metru u nofs; il-fond kien ikun ta' madwar erba' metri u nofs). Fil-qieħ tal-fugass kien jitgōġġa l-porvli u fuqu kienu jitqegħdu ammont kbir ta' ġebel imdaqqs. Il-hsieb kien li dawn jiġu sparati lejn il-biċċiet tal-baħar tal-ghadu li jkunu qed jippruwaw jersqu lejn l-art. Hawn bosta minnhom imxerrdin madwar Malta u Ghawdex. Dak li jinstab il-Qawra thaffer fl-1743. (*Għal aktar tagħrif agra l-artiklu ta' Dr Stepehn C Spiteri – The Fougasses fuq is-sit elettroniku <https://vassallohistory.wordpress.com/the-fougasses/>*)

225 sena ilu.....

F'intervista mas-Sur Toni Fenech (1904-1976), li giet ippubblikata fis-Sunday Times of Malta tad-19 ta' Awissu 1956, huwa jirrakkonta kif familja Taljana bil-kunjom Veccia kienet nbriet razzett għat-trobbija tad-dud tal-harir u l-produzzjoni tal-ghasel. Dan ir-razzett

kien inbena fl-**1793**. Aktar tard fiż-żmien, fl-1941, is-Sur Fenech kien trasforma din il-binja fi tverna. Il-kunjom ta' din il-familja Taljana sar l-isem li bih huma maghrufa l-inhawwi. Din il-binja, li baqgħet isservi ta' stabbiliment tal-ikel, twaqqgħet fl-2013 biex tagħmel wisa' għall-żvilupp li sar fl-inhawwi.

Il-Veçcia

150 sena ilu.....

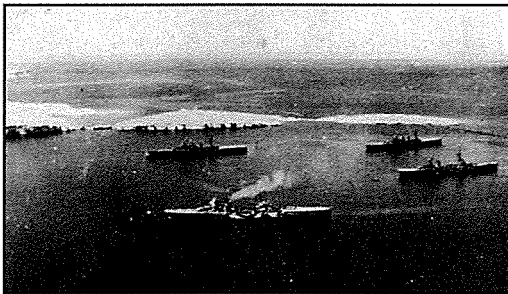
Nhar it-22 ta' April 1868 il-Kanonku Dun Felice Cutajar, Delegat tal-Vigarju Ġenerali, bierek u fetah mill-ġdid il-knisja ddedikata lil San Xmun Appostlu fil-Wardija.

100 sena ilu.....

Nhar is-17 ta' Diċembru 1918, Fortunato Mizzi u Emanuel Camilleri rregalaw l-ewwel stellarju tal-vara devota' ta' Marija Addolorata li hija meqjuma fil-parroçça ta' San Pawl il-Baħar.

75 sena ilu.....

F'Ġunju tal-1943 f'San Pawl il-Baħar u l-inhawwi tiegħu kien hemm preżenza qawwija tas-soldati tal-8th Army (Renju Unit). Dan kien parti mit-thejjija għall-invażjoni ta' Sqallija. F'din l-operazzjoni, msejja Operation Husky, hafna soldati hallew gżiritna, fosthom mill-port ta' San Pawl il-Baħar, biex taw bidu għall-proċess li wassal biex l-Italja ċediet f'Settembru tal-1943. Wara l-armistizzju, parti mill-flotta Taljana ankrat fil-port ta' San Pawl il-Baħar.

Fit-28 ta' Lulju 1943, propju lejliet il-festa titulari ta' dik is-sena, waqt attakk mill-ajru minn ajruplani tal-gwerra Ġermaniżi, ntefghu hames bombi li wahda minnhom splodiet fuq skoll fil-baħar. Hadd ma' wegġa f'dan l-incident u l-ghada saret il-purçissjoni xorta wahda.

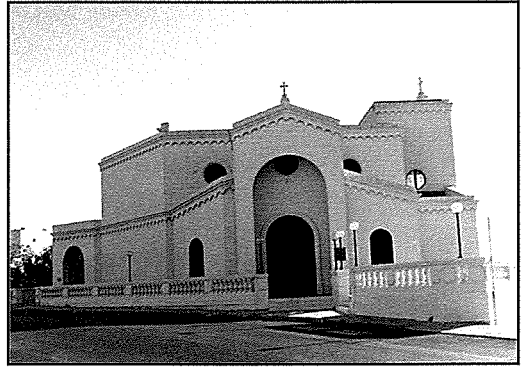
50 sena ilu....

Nhar il-11 ta' Awissu 1968 tqegħdet l-ewwel ġebła tal-proġett tat-tkabbir tal-knisja parrokkjali ta' San Pawl il-Baħar. Ix-xogħol sar fuq pjanta tal-Perit Louis Naudi. Il-parrinijiet fiċ-ċeremonja tat-tqegħid tal-ewwel ġebła kienu l-Baruni Ġilormu De Piro u l-Avukat Joseph Attard Montalto. Ix-xogħol sar taht id-direzzjoni tal-imghallem Guzeppi Gatt mill-Mosta.

Fl-1968 Patri Serafin Galea inhatar bhala Kappillan u Gwardjan warra li temmew il-hidma tagħmon Patri Bonaventura Camilleri (bhala Kappillan) u Patri Tumas Moore (bhala Gwardjan), rispettivament.

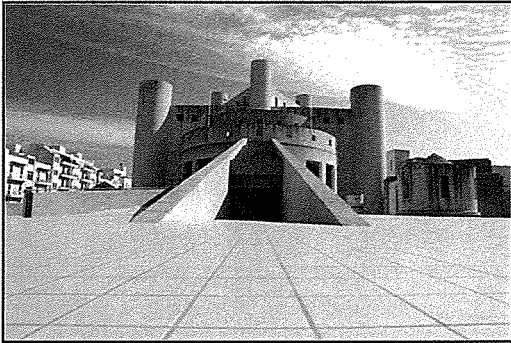
25 sena ilu.....

Nhar il-21 ta' Frar 1993 tqeghdet l-ewwel ġebbla tal-Knisja l-ġdida ta' San Ġużepp Haddiem, li l-Patrijiet Kapuċċini għandhom fuq l-gholja tax-Xemxija. Il-knisja li kien hemm qabilha kellha tinhatt minhabba hsrat strutturali.

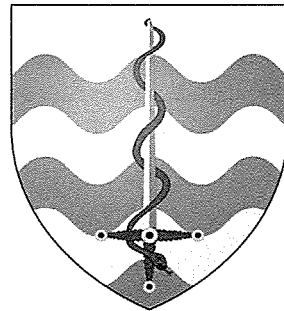
Il-Knisja tal-Kapuċċini, fix-Xemxija

Calleja, bierek u pprejsjeda fuq iċ-ċeremonja tat-tqeghid tal-ewwel ġebbla tal-Knisja ta' San Frangisk ta' Assisi fil-Qawra. Il-pjanta ta' din il-knisja, li aktar tard saret parroċċa, hija xoghol tal-Perit Richard England.

Knisja Parrokjali tal-Qawra

Nhar l-20 ta' Novembru 1993 f'San Pawl il-Bahar saru għall-ewwel darba l-elezzjonijiet għall-Kunsill Lokali. Nhar l-4 ta' Diċembru 1993, waqt l-ewwel laqgħa tal-Kunsill Lokali, Dr Michael Gonzi inhatar bhala l-ewwel Sindku tal-lokalita'.

L-istemma tal-lokalita'

SCREEN®

PROFESSIONAL HAIR SALON

RAMONA FARRUGIA

T: 27500375 M: 99849572